

ምዕራፍ ፶ያ ሁለት

መላእክት

ሀ. የመላእክት አፈጣጠር

መጽሐፍ እንደሚናገረው፤ እግዚአብሔር ሰውን ከመፍጠሩ አስቀድሞ ለቁጥር የሚያዳግቱ ሠራዊተ መላእክት ፈጥሯል። መላእክት ልክ እንደ ሰው ሕልውና ያላቸው ከመሆናቸውም በላይ፤ ታላቅ እውቀትና የግብረ ገብ ኃላፊነት ችሎታ አላቸው። “መልአክ” ማለት ልዩ በሆነ አገባቡና አገላለጡ መልእክተኛ ማለት ነው። ቃሉ አንዳንዴ ለሌሎች መልእክተኞች ማለት በራእይ 2-3 የተጠቀሱትን የሰባት የእስያ አብያተ ክርስቲያን መልእክተኞች ለመሳሰሉት መጠሪያ ሊሆንም ይችላል (ራእይ 1:20፤ 2:1፤ 8፤ 12፤ 18፤ 3:1፤ 7፤ 14)። አንዳንዴም ለሰብአዊ መልእክተኞች መጠሪያነት አገልግሏል (ሉቃስ 7:24፤ ያዕ. 2:25)። የሞቱ ሰዎችን መንፈስ ለመጥቀሻም ውሏል (ማቴ. 18:10፤ ሐዋ. 12:15)። እዚህ ላይ ከፍተኛ ግንዛቤን የሚሻው ዐቢይ ጉዳይ፤ ሰዎች ሲሞቱ ወደ መላእክትነት ይለወጣሉ ወይም ከሰዎች የተለየ መንፈስ ይሆናሉ ማለት አለመሆኑ ነው። “መልእክተኛ” የሚለው ቃል በጣም ሰፊ አሳብ ይዟል። በዚህ ሁኔታ “መላእክት” የሚለው ቃል የእግዚአብሔርን መልአክ ለማመልከትም፤ ማለት ክርስቶስ ብሉይ ኪዳን ውስጥ በመላእክት መልክ ከእግዚአብሔር ወደ ሰው የተላከ መሆኑን ለመግለጫነት አገልግሏል (ዘፍጥ. 16:1-13፤ 21:17-19፤ 22:11-16)።

ቃሉ ሰውን ወይም እግዚአብሔርን በግልጥ ለማመልከቻነት በማይውልበት ጊዜ፤ ግብረ ገባዊ ኃላፊነት ላለባቸውና፤ በዚህም አኳያ እግዚአብሔርን ለሚያገለግሉ ማለት ልዩ ሁኔታ ላላቸው ሰዎች መጠሪያነት ያገለግላል። መላእክት እንደ ሰው ሁሉ ለዘላለም የሚኖሩና ከሌሎች ፍጡራን የሚለዩ ናቸው። እግዚአብሔር በዘመናት ባለው ዕቅድ ውስጥ ጎላ ያለ ስፍራ የሚይዙ ሲሆኑ፤ ብሉይ ኪዳን ውስጥ ከመቶ ጊዜ በላይ፤ አዲስ ኪዳን ውስጥ ደግሞ ይበልጥ በተደጋጋሚ ተጠቅሰዋል።

መላእክት እጅግ ከቁጥር በላይ ሆነው በአንድ ጊዜ የተፈጠሩ ናቸው (ዕብ. 2:22፤ ራእይ 5:11)። ጥበብ፤ ፈቃድና ስሜት ያለው አንድ ፍጡር የሚኖሩት ባሕርያት ሁሉ አሏቸው። ከዚህም የተነሣ ለእግዚአብሔር አምልኮ የማቅረብ ችሎታ አላቸው (መዝ. 148:2)። ስለ አገልግሎታቸውና ሥነ-ምግባራዊ ምርጫቸውም ኃላፊነት አለባቸው።

2204 በመንፈሳዊ ሥርዓት የተፈጠሩ እንጂ፤ ሰብአዊ አካል ያላቸው አይደሉም (1ኛ ቆሮ. 15:44)። አንዳንዴ ግን በአካል ሊገለጡና እንደ ሰው ሊታዩ ይችላሉ (ማቴ. 28:3፤ ራእይ 15:6፤ 18:1)። በመዋለድ አይባዙም፤ አካላዊ ሞትም አይሞቱም። ከሰው ጋር የሚመሳሰሉበት ነገር ቢኖርም፤ ዓበይት በሆኑ ነገሮች የተለዩ ናቸው።

ለ. ያልወደቁት መላእክት

በአጠቃላይ መላእክት፤ (1) ያልወደቁ መላእክት፤ (2) የወደቁ መላእክት ተብለው በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች ይመደባሉ። ያልወደቁት መላእክት በዘመናቸው ሁሉ የተቀደሱ ስለሆኑ “ቅዱሳን መላእክት” ተብለው ይጠራሉ (ማቴ. 25:31)። መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በአጠቃላይ ስለ መላእክት ሲጠቀስ በዓይነ ሕሊና የሚታዩት ያልወደቁ መላእክት ናቸው። የወደቁ መላእክት የሚባሉት ደግሞ ቅድስናቸውን ያልጠበቁት ናቸው።

ያልወደቁ መላእክት በሚከተለው አኳኋን በልዩ ክፍል የሚመደቡ ሲሆኑ፤ ከእነርሱም አንዳንዶቹ በስም ተጠቅሰዋል።

1. የቅዱሳን መላእክት ሁሉ አለቃ ቅዱስ ሚካኤል ሲሆን፤ የሰሙም ትርጉም “እንደ እግዚአብሔር ያለ ማን ነው” ማለት ነው (ዳን. 10:21፤ 12:1፤ 1ኛ ተሰ. 4:16፤ ይሁዳ 9፤ ራእይ 12:7-10)።

2. ከዋና ዋናዎቹ የእግዚአብሔር መልእክተኞች አንዱ ቅዱስ ገብርኤል ሲሆን፤ የሰሙም ትርጉም “የእግዚአብሔር ጀግና” የሚል ነው። ለዳንኤል የተላኩ ታላላቅ መልእክትን (ዳን. 8:16፤ 9:21)፤ ለዘካርያስ (ሉቃስ 1:18-19)፤ እና ለቅድስት ድንግል ማርያም (ሉቃስ 1:26-38) የተላለፉትን ጭምር በታማኝነት አድርሷል።

3. ብዙዎቹ መላእክት የየራሳቸው ስም ባይሰጣቸውም፤ የተመረጡ ተብለው ይጠራሉ (1ኛ ጢሞ. 5:21)። ይህ አሳብ የሚገርም ነጥብ አለው። ይህም መላእክት በመለኮታዊ አጠራር የተመረጡ መባላቸው፤ ዳግም ተወልደው የዳኑ ሰዎችም የተመረጡ ተብለው ከተጠሩበት አጠራር ጋር መመሳሰሉ አስደናቂ ነው።

4. “ኃይላት”ና “ሥልጣናት” የሚለው መጠሪያ የወደቁትንም ሆነ ያልወደቁት መላእክት ለመጥሪያነት የሚያገለግል ይመስላል (ሉቃስ 21:26፤ ሮሜ 8:38፤ ኤፌ. 1:21፤ 3:10፤ ቂላ. 1:16፤ 2:10፤ 15፤ 1ኛ ጴጥ. 3:22)። ይህም በመሆኑ ሰዎችን ለመቆጣጠር ወይም ለመያዝ በቅዱሳኑና በወደቁት መላእክት መካከል የማያቋርጥ ጦርነት ይካሄዳል።

5. አንዳንድ መላእክት ኪሩቤል በመባል የሚታወቁ ሲሆን፤ እነርሱም የእግዚአብሔርን ቅድስና ከማንኛውም ዓይነት የኃጢአት ርኩሶት የሚከላከሉ ሕያው ፍጡራን ናቸው (ዘፍጥ. 3:24፤ ዘጸ. 25:18፤ 20፤ ሕዝ. 1:1-18)። የወደቁት መላእክት አለቃ ሰይጣንም በመጀመሪያ ቅዱስ ሆኖ ለዚህ ዓላማ ነበር የተፈጠረው (ሕዝ. 28:14)። በብሉይ ኪዳን፤ መገናኛው ድንኳን እንዲሁም ቤተ መቅደስ ቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የታቦቱን የሥርየት መክደኛ የሚጠብቁት የኪሩቤል ምስሎች ከወርቅ የተሠሩ ነበሩ።

6. ቡራፌል በመባል የሚጠሩት መላእክት መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱት አንዴ ብቻ፤ ኢሳይያስ 6:2-7 ውስጥ ነው። እነርሱም ሰድስት ክንፎች ያሏቸው፤ እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑ፤ በእግዚአብሔር ወደ ምድር የሚላኩና በተለይ የእርሱን ክብር የሚጠብቁ ናቸው።

7. “የእግዚአብሔር መልእክት” የሚለው ቃል የክርስቶስን በመልእክ መልክ መገለጥ ለማመልከት ብሉይ ኪዳን ውስጥ በተደጋጋሚ ተጠቅሷል። ለሙሉም የሚገባው ለእግዚአብሔር ብቻ ሲሆን፤ ያገለገለውም ከመለኮት በምድር መገለጥ ጋር ነው። በመሆኑም በምንም ሁኔታ የሠራዊተ መላእክት መጠሪያ ሊሆን አይገባም (ዘፍጥ. 18:1-19:29፤ 22:11፤ 12፤ 31:11-13፤ 32:24-32፤ 48:15፤ 16፤ ኢያሱ 5:13-15፤ መላ. 13:19-22፤ 2ኛ ነገሥት 19:35፤ 1ኛ ዜና 21:12-30፤ መዝ. 34:7)። የእግዚአብሔር መልእክ በሆነው ክርስቶስና በሌሎች መላእክት መካከል ያለው እጅግ ከፍተኛ ልዩነት፤ ጳውሎስ ወደ ዕብራውያን ባስተላለፈው መልእክት ውስጥ ተገልጧል (ዕብ. 1:4-14)።

ሐ. የወደቁ መላእክት

ያልወደቁ መላእክት እንዳሉ ሁሉ፤ ስፍር ቁጥር የሌላቸውና የመጀመሪያ ክብራቸውን ትተው የወደቁ መላእክት መኖራቸውም ተገልጧል። ሲፈጠር ቅዱስ በነበረውና በኋላ ግን በትዕቢቱ ከከፍታ ቦታ በወደቀው መልእክት በሰይጣን የተመሩት እነዚህ ለቁጥር የሚያዳግቱ መላእክት ከዳተኞች፤ በእግዚአብሔር ላይ ያመፁ፤ እንዲሁም በተፈጥሯቸውም ሆነ በስፍራቸው ኃጢአተኞች ሆኑ።

የወደቁ መላእክት በሁለት ይመደባሉ። እነርሱም፦ (1) ነጻ የሆኑና (2) በእስራት ያሉ ናቸው። ከወደቁት መላእክት ሰይጣን ብቻ ነው በተለይ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚጠቀሰው። ሰይጣን በወደቀ ጊዜ ብዙ ከእርሱ ያነሱ ታናናሽ መላእክትን አስከትሎ እንደነበር ለመገመት ይቻላል (ዮሐ. 8:44)። ከእነርሱም አንዳንዶቻቸው እስከ ታላቁ የፍርድ ቀን ድረስ ታስረው ለፍርድ ተጠብቀዋል (1ኛ ቆሮ. 6:3፤ 2ኛ ጴጥ. 2:4፤ ይሁዳ 6)። ሌሎቹ ደግሞ ለጊዜው ነጻ የሆኑና አጋንንት ወይም መናፍስት እየተባሉ በአዲስ ኪዳን በተደጋጋሚ የሚጠቀሱት ናቸው (ማር. 5:9፤ 15፤ ሉቃስ 8:30፤ 1ኛ ጢሞ. 4:1)። በድርጊቱ ሁሉ ተሳታፊ ሆነው ሰይጣንን ስለሚያገለግሉት፤ የመጨረሻ ዕጣውም ተሳታፊዎች ይሆናሉ (ማቴ. 25:41፤ ራእይ 20:10)።

መ. የቅዱሳን መላእክት አገልግሎት

መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ መላእክት በሰፊው የተጠቀሰው አገልግሎታቸው ነው። ቀዳሚው አገልግሎታቸው እግዚአብሔርን ማምለክ ሲሆን፤ ራእይ 4:8 ውስጥ የአንዳንዶቹ አገልግሎት፤ “ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ የነበረውና ያለው የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ እያሉ ቀንና ሌሊት አያርፉም” ተብሏል። ይህ በሌላም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ተጠቅሷል (መዝ. 103:20፤ ኢሳ. 6:3)። በአጠቃላይ ቅዱሳን መላእክት በተለያዩ ብዙ መንገዶች እግዚአብሔርን የሚያገለግሉ መሆናቸው ቀጥሎ ባሉት ተግባራቸው በመጠኑ ተገልጧል።

1. በፍጥረት መጀመሪያ (ኢዮብ. 38:7)፤ ሕፃን በሚሰጥበት ጊዜ (ሐዋ. 7:53፤ ገላ. 3:19፤ ዕብ. 2:2፤ ራእይ 22:16)፤ ክርስቶስ ሲወለድ (ሉቃስ 2:13)፤ ሲፈተን (ማቴ. 4:11)፤ በአትክልቱ ስፍራ (ሉቃስ 22:43)፤ በትንሣኤ (ማቴ. 28:2)፤ በዕርገት ጊዜ (ሐዋ. 1:10) የነበሩ ሲሆን፤ በክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጊዜም አብረውት ይገለጻሉ (ማቴ. 24:31፤ 25:31፤ 2ኛ ተሰ. 1:7)።

2. ቅዱሳን መላእክት የድኑነት ወራሾች የሆኑትን የሚያገለግሉ መናፍስት ናቸው (ዕብ. 1:14፤ መዝ. 34:7፤ 91:11)። ከመላእክት ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ወይም ኅብረት እንዲኖረን ባይነገረንም፤ የሁልጊዜ በጎ አገልግሎታቸውን ልንረዳ ይገባል።

3. መላእክት በምድር ላይ ያሉ ነገሮችን የሚመለከቱና ምስክሮች ናቸው (መዝ. 103:20፤ ሉቃስ 12:8፤ 9፤ 15:10፤ 1ኛ ቆሮ. 11:10፤ 1ኛ ጢሞ. 3:16፤ 1ኛ ጴጥ. 1:12፤ ራእይ 14:10)።

4. አልዓዛር ሲሞት ወደ አብርሃም እቅፍ የተወሰደው በመላእክት ነበር (ሉቃስ 16:22)።

5. መላእክት በታሪክ ከተዘረዘሩት አገልግሎቶቻቸው በተጨማሪ፤ ጌታችን ወደ ምድር ሲመለስ አብረውት ይመጣሉ፤ በአዲሲቷ ኢየሩሳሌምም ለዘላለም ይታያሉ (ዕብ. 12:22-24፤ ራእይ 19:14፤ 21:12)። ቅዱሳን መላእክት በሺህ ዓመቱ መንግሥት መጨረሻ፤ ማለት በአዲሱ ዘላለማዊ መንግሥት መጀመሪያ፤ ፍርድና ሽልማት ሳይጠብቃቸው አይቀርም። የወደቁት መላእክት ደግሞ በዚሁ ጊዜ ከመሪያቸው ጋር በአንድነት ይፈረድባቸውና ወደ እሳት ባሕር ይጣላሉ።

6. በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተገለጠው የቅዱሳን መላእክት አገልግሎት ትምህርት ለጅግ ጠቃሚ ነው። በታሪክ የተገለጠውንና እግዚአብሔር ለፍጡራኑ ያለውን በጎ ፈቃድና ልዑላዊ ምሪትን ለመረዳትም በዋናነት ያገለግላል።

ምዕራፍ ሃያ ሶስት

ሰይጣን፡- ማንነቱና ኃይሉ

ሰይጣን ከእግዚአብሔር ፍጥረታት ሁሉ ብልጫ ያለው ሆኖ ቢፈጠርም፤ በርሱና በሕያው፤ ዘላለማዊ እና ባልተፈጠረው አምላክ መካከል ሰው ሊረዳ ከሚችለው በላይ የሆነ ልዩነት አለ። በሚቀጥለው ምዕራፍ እንደሚቀርበው ሰይጣን ቀድሞ ቅዱስ መልአክ የነበረ ቢሆንም፤ ካለበት ቅድስና በመውደቅ የእግዚአብሔር ተቃራኒና የወደቁ መላእክት መሪ ሆነ ።

ሀ. የሰይጣን ማንነት

ልክ እንደ እግዚአብሔር እና እንደ ሌሎቹ መላእክት ሁሉ ሰይጣንም በአካለ ሥጋ አይታይም። ማንነቱን ለማወቅ የሚችለው በቅዱሳት መጻሕፍት በሚቀርበው ማስረጃ መሠረት ነው። ማስረጃዎቹም በሚቀጥለው አኳኋን ቀርበዋል።

1. ሰይጣን አካል ሆኖ ነው የተፈጠረው። በሰማይና በምድር ያሉ ፍጥረታት ሁሉ “የሚታዩትና የማይታዩት፤ ዙፋናት ቢሆኑ ወይም ጌትነት ወይም አለቅነት ወይም ሥልጣናት” በክርስቶስ ለክርስቶስ እንደተፈጠሩ በቄላስይስ 1፡16 ውስጥ ተገልጧል። የሠራዊተ መላእክት አፈጣጠር ምናልባት ከሌሎች ቁሳዊ ፍጥረታት ይቀድም ይሆናል። ነገር ግን ዮሐንስ 1፡1-2 ውስጥ እንደተገለጠው፤ ሕልውናው ዘላለማዊ የሆነው መለኮት ግን ከሁሉ በፊት ነበር።

ከሰማይ ሠራዊት ሁሉ የሰይጣን አፈጣጠር ነው በተለይ የተጠቀሰው። ይህ እውነት ከማይታዩ ሌሎች የእግዚአብሔር ፍጥረታት ሁሉ ጋር ሲነጻጸር ሰይጣን ታላቅ የክብር ስፍራ የነበረው መሆኑን ያመለክታል።

ሕዝቅኤል 28፡11-19 ውስጥ “ለጢሮስ ንጉሥ” የሙሾ መልእክት እንደመጣለት እንመለከታለን። የመልእክቱ ሙሾ በቀጥታ፤ ለጢሮስ ንጉሥ የተነገረ ነው። ነገሩን ጠለቅና ሰፋ አድርገን በመንፈሳዊ ዓይን ስንመረምረው፤ ከእግዚአብሔር ፍጥረታት ሁሉ ቁንጮና ታላቅ የሆነውን ፍጡር፤ ማለት ሰይጣንን እንመለከታለን። ይህ ፍጡር “ጥበብ የተሞላ፤ የውበትም መጨረሻ” ተብሏል። “በእግዚአብሔር ገነት በኤደን የነበርህ” ተብሎም ተነግሮለታል። (ቁጥር 13 ላይ የተጠቀሰው ስፍራ ምናልባት ዘፍጥረት 3 ውስጥ የተገለጠው ሳይሆን፤ የመጀመሪያው የእግዚአብሔር ፍጥረት ወይም ቀዳሚው ኤደን ሊሆን ይችላል።) ሰይጣን በመለኮታዊ ዕቅድ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ተራራ እንዲሸፍን የተፈጠረና የተቀባ ኪሩብም ነበር (ቁጥር 14)። የእግዚአብሔር ተራራ በቅዱሳት መጻሕፍት አገላለጥ የሚያመለክተው፤ ዙፋንን ወይም የእግዚአብሔን የአገዛዝ ኃይል ማዕከልን ነው። እዚህ ላይ የተገለጠውን ያህል ብቃት ያለው የጢሮስ ንጉሥ ኖሮ አያውቅም። ይህ አገላለጥ የሚያመለክተው ሌላ ማንንም ሳይሆን ከውድቀቱ በፊት የነበረውን የሰይጣንን ሁኔታ ብቻ ነው።

2. ሕልው የሆነ አካል የሚፈጽማቸውን ድርጊቶች ሁሉ ሰይጣን ይፈጽማል። የሰይጣንን ማንነት ከሚገልጡ አያሌ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች መካከል ለአብነት ያህል የሚከተሉትን መመልከት ይቻላል።

(ሀ) ኢሳይያስ 14፡12-17። ነቢዩ በዚህ ስፍራ ሰይጣን ዘመኑ እንዳለፈበትና በዘመኑም መጨረሻ እንደተፈረደበት፤ እንዲሁም ከታላቅ ቦታውና ክብሩ እንደወደቀ አስተውሎ ከተመለከተና ከተረዳ በኋላ በመለኮታዊ አጠራር “የንጋት ልጅ አጥቢያ ኮከብ ሆይ” በማለት ይጠራዋል። “መንገሥታትን ያናወጠው” እርሱ (ቁጥር 12) በአምስት

ሁኔታዎች በእግዚአብሔር ፈቃድ ላይ ዓምዶአል። ሕዝቅኤል 28:15 ውስጥ እንደተገለጠው ሁሉ በዚህም ክፍል በልቡ የተሰወረውን ኃጢአት እግዚአብሔር አውቆ እንዳጋለጠው እንማራለን (1ኛ ጢሞ. 3:6ን ይመልከቱ)።

(ለ) ዘፍጥረት 3:1-15። በዚህ ስፍራ በተመዘገቡት ድርጊቶች ሳቢያ ሰይጣን “እባብ” የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። ምክንያቱም ለአዳምና ለሔዋን የተገለጠው በእባብ ተመስሎ ነበር። በዚያ የንባብ ክፍል የተጻፈው እያንዳንዱ ቃልና የተገለጠው የሰይጣን ዕቅድ ሁሉ ስለ እርሱ ማንነት ግልጽ ማስረጃ ነው (2ኛ ቆሮ. 11:3፤ 13-15፤ ራእይ 12:9፤ 20:2)።

(ሐ) ኢዮብ 1:6-12፤ 2:1-13። በእነዚህ ስፍራዎች የተገለጠው ልዩ ሁኔታ የሚያስረዳን፤ ሰይጣን እግዚአብሔር ዘንድ (ሉቃስ 22:31፤ ራእይ 12:10)፤ እንዲሁም ወደ ሰው (ኤፌ. 6:10-12፤ 1ኛ ጴጥ. 5:8) መቅረብ እንደሚችልና የማናቸውንም እውነተኛ አካል ባሕርይ የሚያሳይ መሆኑን ነው።

(መ) ሉቃስ 4:1-13። በዚህም ስፍራ እንደተገለጠው ሰይጣን የመጨረሻው አዳም የሆነውን የእግዚአብሔር ልጅ በምድረ በዳ በፈተነው ጊዜ ማንነቱ ተገልጧል። በልዑል እመሰላለሁ ብሎ ያሰበው (ኢሳ. 14:14)፤ ይህን አሳቡንም ለመጀመሪያው ሰውና ለመጀመሪያይቱ ሴት ያስተላለፈው (ዘፍጥ. 3:5)፤ አሁን ደግሞ ክርስቶስ ወድቆ ቢሰግድለት በምድር ያለ ሀብትና ንብረት እንደሚሰጠው ቃል ሲገባ ይታያል። ይህ ክርስቶስ አሻፈረኝ ያለው የሰይጣን ስጦታ የሆነ ሥልጣንና ኃይል ወደፊት በሚነሣው የጥፋት ልጅ ዘንድ ተቀባይነትን አግኝቶ ይከናወናል (2ኛ ተሰ. 2:8-10፤ 1ኛ ዮሐ. 4:3)።

(ሠ) ኤፌሶን 6:10-12። በዚህ ስፍራ የተመለከቱትና ሰይጣን የእግዚአብሔርን ልጆች የሚዋጋቸው እንዲሁም የሚቃወምባቸው መንገዶች ማንነቱን በሚገባ ያስረዳሉ። መጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ በየትኛውም ስፍራ ሰይጣን የራሱ የሆኑትን፤ ማለት ያልዳኑና ዳግም በመንፈስ በመወለድ የእግዚአብሔር ልጆች ያልሆኑትን እንደሚዋጋቸውና እንደሚቃወማቸው ተጽፎ አናገኝም። እንዲያ ያሉ ሰዎች የራሱ ስለሆኑ በሥልጣኑ ሥር ናቸው (ዮሐ. 8:44፤ ኤፌ. 2:2፤ 1ኛ ዮሐ. 5:19)።

ለ. የሰይጣን ኃይል

ሰይጣን የወደቀና በክርስቶስ የመስቀል ሥራ ላይ የተፈረደበት ቢሆንም (ዮሐ. 12:31፤ 16:11፤ ቈላ. 2:15)፤ በዓለም ያለው ሥፍራ አልተወሰደበትም፤ ከኃይሉ ያጣውም ጥቂቱን ብቻ ነው። አካላዊና ሥልጣናዊ ብርታቱ በሁለት መንገዶች ይገለጣል።

1. ጥንካሬው ሊገመት አይችልም። ሰይጣን ራሱ እንደገለጠው እና ክርስቶስም እንዳልካደው፤ በዚህ ዓለም ማለት ተሰጥተውኛል በሚላቸው መንግሥታት ላይ ሙሉ ሥልጣን አለው። ይህን ሥልጣን ለሚፈቅደው ሊሰጥ ይችላል (ሉቃስ 4:6)። በሞት ላይ ሥልጣን የነበረው መሆኑ ተነግሮለታል (ዕብ. 2:14)። ይሁን እንጂ ይህ ሥልጣኑ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ተሸርአል (ራእይ 1:18)። ሰይጣን ኢዮብን በተመለከተ በሕመም ላይ ሥልጣን ነበረው (ኢዮብ 2:7)፤ ሐዋርያው ጴጥሮስን እንደ ስንዴ ሊያበጥረው ይችል ነበር (ሉቃስ 22:31፤ 1ኛ ቆሮ. 5:5)። በተመሳሳይ ሁኔታ ሰይጣን “ምድርን ያንቀጠቀጠ፤ መንግሥታትን ያናወጠ፤ ዓለሙን ባድማ ያደረገ፤ ከተሞችን ያፈራረሰ፤ ምርኮኞቹንም ወደቤታቸው ያልሰደደ” (ኢሳ. 14:12-17) መሆኑ ተገልጧል። በሰይጣን ሥልጣን ላይ የመላእክት አለቃ ሚካኤል እንኳ የሰድብ ቃል ሊናገር አልደፈረም (ይሁዳ 9)። ይህ ሁሉ ቢሆንም የእግዚአብሔር ልጅ የሆነ ሰው ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ኃይልና በክርስቶስ ደም

አማካይነት በሰይጣን ላይ ድል አለው (ኤፌ. 6፡10-12፤ 1ኛ ዮሐ. 4፡4፤ ራእይ 12፡11)። ሰይጣን ኃይሉንና ሥልጣኑን ለመጠቀም የሚችለው፤ ከእግዚአብሔር በተፈቀደለት መጠን ብቻ ነው።

2. ሰይጣን በኢጋንንት ይታገዛል። የሰይጣን ኃይል የሚበረታው ፈቃዱን በሚፈጽሙና በሚያገለግሉት ኢጋንንት አማካይነት ነው። እንደ እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ የሚገኝ፤ ሁሉን የሚችል ወይም ሁሉንም የሚያውቅ ባይሆንም፤ በሚያገለግሉት ርኩሳን መናፍስት አማካይነት መላውን ዓለም ያዳርሳል።

ሰይጣን ዓለምን ለመቆጣጠር በሚያደርገው ማናቸውም እንቅስቃሴ ኢጋንንት እጅግ ጠቃሚ ሚና ይጫወታሉ (ማር. 5፡9)። በሰዎችና በእንስሳት ውስጥ የማደርና እነርሱንም የመቆጣጠር ችሎታ አላቸው (ማር. 5፡2-5፤ 11-13)። አካል ባለው ነገር ሁሉ ውስጥ የማደር ፍላጎት አላቸው (ማቴ. 12፡43-44፤ ማር. 5፡10-12)።

አንዳንዴ በሰዎች ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። በሌላ ሁኔታ ደግሞ በሰዎች በማደር አካላቸውንና ንግግራቸውን ይቆጣጠራሉ (ማቴ. 4፡24፤ 8፡16፤ 28፤ 33፤ 9፡32፤ 12፡22፤ ማር. 1፡32፤ 5፡15-16፤ 18፤ ሉቃስ 8፡36፤ ሐዋ. 8፡7፤ 16፡16)። ኢጋንንት እንደ ሰይጣን ሁሉ ርኩሳንና ተንኮለኞች ናቸው። በመሆኑም የያዟቸውን ሰዎች ይጎዷቸዋል (ማቴ. 8፡28፤ 10፡1፤ ማር. 1፡23፤ 5፡3-5፤ 9፡17-26፤ ሉቃስ 6፡18፤ 9፡39-42)። ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር መሆኑን እንደሚያውቁ በብዙ ሁኔታዎች ያረጋግጣሉ (ማቴ. 8፡28-32፤ ማር. 1፡23-24፤ ሐዋ. 19፡15፤ ያዕ. 2፡19)።

እንደ ሰይጣን ሁሉ ኢጋንንትም ለዘላለም ቅጣት የተወሰኑ መሆናቸውን ያውቃሉ (ማቴ. 8፡29፤ ሉቃስ 8፡31)። ኢጋንንት የአካላት መናወጥ (ማቴ. 12፡22፤ 17፡15-18፤ ሉቃስ 13፡16) እና የአእምሮ መታወክን ሊያስከትሉ ይችላሉ (ማር. 5፡2-13)። የአእምሮ መታወክ በአካላዊ ችግሮች ሊከሰት ቢችልም፤ አንዳንድ የአእምሮ መታወክ ዓይነቶች ያለ ጥርጥር ከኢጋንንት ናቸው። የኢጋንንት ተጽዕኖ ወደተሳሳተ ሃይማኖት፤ ከሰው ተለይቶ ወደመኖርና ወደአለማመን ሊመራ ይችላል (1ኛ ጢሞ. 4፡1-3)።

ኢጋንንት በክርስቲያን ላይ የሚያደርጉት ተጽዕኖ ግልጽ ነው (ኤፌ. 6፡12፤ 1ኛ ጢሞ. 4፡1-3)። የሥልጣናቸው ተጽዕኖ መጠንም ዳግም በተወለዱትና ባልዳኑት ነፍሳት ላይ ተመሳሳይ አይደለም። ምክንያቱም ክርስቲያን ከዳነበት (ዳግም ከተወለደበት) ጊዜ ጀምሮ የሚያደርበት የእግዚአብሔር ቅዱስ መንፈስ አለ። ኢጋንንት ያልዳኑትን ሊይዙና ሊያድሩባቸው ሲችሉ፤ በዳኑት ላይ ግን ተጽእኖ ብቻ ሊያደርጉ ነው የችሉት። በዳኑት ላይ የሚያሳድሩት የተጽዕኖ ጊዜም ውስን ነው። ቁጥራቸው እጅግ የበዛ እነዚህ ኢጋንንት፤ የሰይጣንን ፈቃድ ባያከናውኑት ትእዛዙንም ባይፈጽሙለት ኖሮ ሥራው ባልተከናወነለት ነበር። ኢጋንንት ስለሚያግዙት የማያቋርጥና በዓይን የማይታይ ጦርነት ከቅዱሳን መላእክት ጋር ሁሌ ያካሂዳል።

ሰይጣን፡- ሥራውና የመጨረሻ ዕጣው

ሀ. ሰይጣንን በሚመለከት የሚቀርቡ ስሕተተኛ ፅንሰ-አሳቦች

የሰይጣንን ማንነት በሚመለከት በአሁኑ ጊዜ ሁለት ታላላቅ ስሕተተኞች አሉ። የስሕተተኞቹ ተጠቃሚ ራሱ ሰይጣን መሆኑን መረዳቱ ተገቢ ነው።

1. ብዙዎች ሰይጣን የለም፤ ሰይጣን የሚባለው በሰዎችና በዓለማችን ያለው ክፉ አሠራር ወይም ተጽዕኖ ነው ብለው ያምናሉ። ይህ አስተሳሰብ ስሕተት ነው። ምክንያቱም የክርስቶስን መኖር የሚያረጋግጡ አያሌ ማስረጃዎች የመኖራቸውን ያህል፤ የሰይጣንንም መኖር የሚያረጋግጡ ማስረጃዎች አሉ። ይህን ጉዳይ አስተማማኝ በሆነ መንገድ የመግለጥና የማረጋገጥ ሥልጣን ያለው መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው። በመሆኑም ስለ ክርስቶስ መኖር መጽሐፍ ቅዱስ የሚያቀርበው ምስክርነት ከታመነ፤ ስለ ሰይጣን ሕልውና የሚገልጠውም መታመን አለበት።

2. ሰይጣን የማንኛውም ሰው ኃጢአት መነሻ ነው የሚለውን ስሕተት የሚያምኑም አሉ። ይህ ግንዛቤ እውነት አይደለም ምክንያቱም፡- (ሀ) ሰይጣን ኃጢአትን በዓለም የማስፋፋት ዕቅድ የለውም። የርሱ ዓላማ “በልዑል እመሰላለሁ” (ኢሳ. 14:14) ማለት ነበር። በዓለም ብዙ ጥፋት ለማድረስ አይፈልግም፤ ምክንያቱም ዓላማው በዓለም ላይ ሠልጥኖ መኖር ስለሆነ፤ ከዚህ ዓላማው አኳያ የዓለምን ሥርዓት ከነባሕሉ፤ ሃይማኖትና እውቀቱ ጋር ማቀናጀትና መያዝ ነው (2ኛ ቆሮ. 11:13-15)። ስለዚህ ሰይጣን የኃጢአት ቀጥተኛ ምክንያት ነው የሚለው እምነት ስሕተት ነው። (ለ) የሰው ኃጢአት በቀጥታ የሚመጣው በኃጢአት ከወደቀው የሰው ልብ ነው (ዘፍጥ. 6:5፤ ማር. 7:18-23፤ ያዕ. 1:13-16)።

ለ. የሰይጣን ሥራ

ስለ ሰይጣን ሥራ የሚያስተምሩን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ብዙ ሲሆኑ፤ ኢሳይያስ 14:12-17 ውስጥ የተጠቀሰው አንዱ ነው። ይህ ክፍል የሰይጣንን ቀዳሚና ዋና ዓላማ ይገልጣል። ሰይጣን ወደ ሰማያት ከፍ የማለት፤ ዙፋኑን ከእግዚአብሔር ከዋክብት በላይ ከፍ የማድረግ፤ በልዑልም የመመስል ዕቅድ ነበረው። ይህን ዓላማውን ለማሳካት ከመጠን በላይ የሆነ ሥልጣንና ጥበቡን ይጠቀማል። መንግሥታትን ያዳክማል፤ ምድርን ያንቀጠቅማል፤ ዓለምን ምድረ በዳ ያደርጋል፤ ከተሞችን ያፈርሳል፤ ምርኮኞቹንም አይለቅም። የዚህ ክፍል እያንዳንዱ ሐረግ አስደንጋጭ ቢሆንም፤ በተለይ ሁለት ነጥቦችን በዋናነት መጥቀስና እነርሱንም መረዳት ይገባናል።

1. “በልዑልም እመሰላለሁ” የሚለው አነጋገር (ቁ. 14)፤ ከውድቀቱ በኋላ ለሚያከናውናቸው ነገሮች በዋና ዓላማነት የሚቆም መሆኑን ያመለክታል። ዘፍጥረት 3:5 ውስጥ ለአዳምና ለሔዋን በቁም ነገር ያቀረበላቸው ይህን ዓላማውን ነበር። እነርሱም የሰይጣንን ዓላማ በመቀበል ራስ ወዳዶች፤ በራሳቸው የሚታመኑና የእግዚአብሔር እርዳታ የማያሻቸው ሰዎች ሆኑ። ዓላማው ተዋሐዳቸውና ትውልዳቸው “የቁጣ ልጆች” (ኤፌ. 2:3፤ 5:6፤ ሮሜ 1:18) እስኪባል ድረስ ለልጅ ልጆቻቸው ተላለፈ። በመሆኑም የአዳም ልጆች (የሰው ዘር ሁሉ) ዳግም ሊወለዱ (ዮሐ. 3:3)፤ እና ከዳት በኋላም ራሳቸውን ለእግዚአብሔር ፈቃድ ለማስገዛት ሊጥሩ ይገባል። “በልዑል እመሰላለሁ” የሚለው የሰይጣን ዓላማ ክርስቶስ እንዲሰግድለት ባሳየው ፍላጎትም

ታይቷል (ሉቃስ 4:5-7)። የዓመፅ ሰው ወደተቀደሰው ስፍራ ገብቶ እንደ እግዚአብሔር ሲሰገድለት (2ኛ ተሰ. 2:3-4፤ ዳን. 9:27፤ ማቴ. 24:15፤ ራዕይ 13:4-8)፤ የሰይጣን ዋና ዓላማ ለአጭር ጊዜ ይከናወንለታል። እንዲያ የሚሆነው ግን በእግዚአብሔር ፈቃድ ነው።

2. “ምርኮኞቹን አልሰደዳቸውም” (ኢሳ. 14:17) የሚለው ገለጣ፤ ሰይጣን በአሁኑ ጊዜ ባልዳኑ ሰዎች ላይ ያለውን ኃይልና፤ ከሚጠብቃቸው ዘላለማዊ ፍርድ ሊያድናቸው አለመቻሉን የሚያመለክት ይመስላል። ይህ ጥቅስ የተወሰደበት የትንቢት ክፍል ሁሉ ሰይጣን ወደ መጨረሻ ፍርዱ በደረሰ ጊዜ የሚከናወኑ ነገሮችን ያመለክታል። ብዙው ክንውን ወደፊት የሚሆን መሆኑ አያጠራጥርም። ይሁን እንጂ ያልዳኑ ሰዎች ከጭለማ ኃይል ነጻ እንዳይወጡና ወደ እግዚአብሔር ውድ ልጅ መንግሥት (ቂላ. 1:13) እንዳይገቡ ሰይጣን ባለ ኃይሉ እንደሚሠራ እናውቃለን። በማይታዘዙ ልጆች የሚሠራው ሰይጣን ነው (ኤፌ. 2:2)፤ የወንጌል ብርሃን እንዳይበራላቸው ያልዳኑ ሰዎችን አእምሮ ያሳውራል (2ኛ ቆሮ. 4:3-4)፤ ማስተዋል የጎደለውን ዓለምም ይዟል (1ኛ ዮሐ. 5:19)።

ሰይጣን በሚያደርገው ውጊያ የእግዚአብሔርን ነገር በራሱ መንገድ በማስመሰል ያቀርባል። ይህ “በልዑል እመሰላለሁ” በሚለው ዓላማው መሠረት የሚያደርገው ነው። የተለያዩ የሐሰት ሃይማኖቶችን ያስፋፋል (1ኛ ጢሞ. 4:1-3፤ 2ኛ ቆሮ. 11:13-15)። ይህን በሚያደርግበት ጊዜ፤ በተመረጡ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ላይ የተመሠረቱና ክርስቶስን እንደመሪ የሚመለከቱ፤ እንዲሁም ማንኛውንም የክርስትና ደረጃ የሚጠብቁ የሚመስሉ ሃይማኖቶችን ሊፈጥር እንደሚችል መረዳት ያስፈልጋል። እነዚህ ሃይማኖቶች ግን ድነት፤ በፈሰሰው የክርስቶስ ደም በጸጋ ብቻ የሚገኝ መሆኑን የሚገልጡ አይደሉም። እንዲህ ያሉ የሰይጣን ማሳሳቻዎች በዓለም ተስፋፍተዋል፤ አያሌ ሰዎችንም በማሳሳት ላይ ናቸው። እንዲህ ያሉ ትምህርቶች የሚመዘኑት፤ በክርስቶስ ደም የማዳን ኃይል አማካይነት ስለሚገኘው የእግዚአብሔር ማዳን በሚኖራቸው አመለካከት ነው (ራእይ 12:11)።

በመሠረቱ የሰይጣን ጠላትነት በእግዚአብሔር ላይ ብቻ ነው። ካልዳኑት ሰዎች ጋርም ምንም ጠላትነት የለውም። በእግዚአብሔር ልጆች ላይ የእሳት ፍላጻውን የሚወረውረውና የሚዋጋቸው፤ መለኮታዊ ባሕርይ ስለአደረባቸው፤ በእግዚአብሔር ስለሚታመኑ እና የጸጋ ስጦታን (በኢየሱስ በማመን የሚገኘውን የዘላለም ሕይወት) ተቀብለው የጌታ ልጆች በመሆናቸው ነው።

በዚህ መሠረት ሰይጣን ከእግዚአብሔር ልጆች ጋር የሚያደርገው ይህ ጦርነት “በደምና በሥጋ” የሚካሄድ ሳይሆን፤ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ባላቸው ሰማያዊ ኅብረት ላይ የሚያተኩር መንፈሳዊ ነው። ይህ ማለት አማኝ እንደማያምን ሰው በሥጋ ምኞት ተጠላልፎ አይወድቅ ይሆናል፤ ነገር ግን በጸሎት ሕይወቱ፤ በምስክርነትና በአጠቃላይ መንፈሳዊ ሕይወቱ የሚደክምበት ሁኔታ ይኖራል። ይህ የአማኝ ድካም በእግዚአብሔር ፊት እንደ ማንኛውም የዓለም ኃጢአት ውጤት መሸነፍና ውርደት የሚቆጠር ስለሆነ በቀላሉ የሚታይ አለመሆኑን መረዳት ይገባል።

ሐ. የሰይጣን ፍጻሜ

የእግዚአብሔር ቃል ስለ ሰይጣን አፈጣጠር ግልጥ እንደመሆኑ ሁሉ፤ ስለ ተግባሩና ፍጻሜውም ግልጥ ነው። በዚሁ መሠረት ሰይጣን ቀጥሎ የተመለከቱት አምስት ተከታታይ ፍርዶች ይጠብቁታል።

1. መቼ መሆኑ በትክክል ባይገለጥም፤ ሰይጣን በትዕቢቱ ከእግዚአብሔር የተለየ መሆኑ በግልጥ ተጠቅሷል (ሕዝ. 28:15፤ 1ኛ ጢሞ. 3:6)። ቢሆንም በሰማያት ያለው

ሥፍራና ብዙው ኃይሉ አልተወሰደበትም። ወደ እግዚአብሔር የመቅረቢያ መንገዱም አልተዘጋበትም።

2. በክርስቶስ የመስቀል ላይ ሥራ አማካይነት ሰይጣን ተገቢው ፍርድ የተበየነበት ቢሆንም (ዮሐ. 12:31፤ 16:11፤ ቄላ. 2:14-15)፤ ፍርዱ ተግባራዊ የሚሆነው ገና ወደፊት ነው። ፍርዱና አፈጻጸሙ በኤደን የአትክልት ሥፍራ ነው የተተነበየው (ዘፍጥ. 3:15)።

3. ሰይጣን ከሰማይ ይጣላል። በሚመጣው የፍዳ ዘመን ወቅት በሰማይ በሚነሣው ጦርነት ምክንያት ሰይጣን ከሰማይ ተጥሎ በምድር ብቻ ተወስኖ እንዲኖር ይደረጋል። ያኔ፤ ገና ጥቂት ጊዜ እንደቀረው በመረዳት በታላቅ ቁጣ ይሠራል (ራእይ 12:7-12፤ ኢሳ. 14:12፤ ሉቃስ 10:18)።

4. ሰይጣን ወደ ጥልቁ ይጣላል። በሺህ ዓመቱ የክርስቶስ መንግሥት ጊዜ ሰይጣን በጥልቁ ይታሠራል። ከእስራቱ ግን “ለጥቂት ጊዜ” ይፈታል (ራእይ 20:1-3፤ 7)። ታስሮ ወደ ጥልቁ የሚጣልበት ዋና ዓላማ፤ በምድር ላይ በነጻነት እየተመላለሰ መንግሥታትን እንዳያስት ለማገድ ነው።

5. ሰይጣን የመጨረሻ ፍርድ የሚሰጠው፤ በሺህ ዓመቱ መንግሥት ማብቂያ ላይ ነው። ተፈትቶ በነበረበት “ጥቂት ጊዜ” በእግዚአብሔር ላይ የተቻለውን አመፅ ሁሉ ከአካሄደ በኋላ፤ ተይዞ ሌትና ቀን ለዘላለም ይሰቃይ ዘንድ እሣት ባሕር ውስጥ ይጣላል (ራእይ 20:10)።